

✿ BUDAVÁRI ✿

2021. 07. ✿ II. ÉVF. 6. SZÁM

SÉTÁK

TÁJÉKOZTATÓ ÉS KULTURÁLIS
MAGAZIN

IDŐTLEN ALKOTÁSOK ÉS ESZMÉNYEK

A NEUSCHLOSS CSALÁD

A Szent István-terem
parkettájának története

Mesevilág
a Vár alatt

Személyes közügy:
alapítvány a Covid-árvákért

NP
NEMZETI
HAUSZMANN
PROGRAM

 BUDAVÁRI
PALOTÁNEGYED

KEDVES OLVASÓ!

TARTALOM

ÚJJÁSZÜLETÉSEK

- 4 Mesébe illő sárkányok
A Szent István-terem parkettájának története

LÉLEKZET

- 8 Generációkon átívelő emberség
Beszélgetés dr. Rehák Gizellával a Neuschloss családról
- 15 Személyes közügy
Megalakult a Regőczy István Alapítvány
- 20 Újra és újra felfedezni a Várat
Kautzky Armand élményei
- 22 Szent István üzenete egy világhírű magyar alkotótól

INTÉZMÉNYEINK TITKAI

- 12 Mesevilág a Vár alatt

ESEMÉNYEK

- 18 Ezrek szurkoltak az Öntőház udvaron
A labdarúgásé volt a főszerep a Várkert Bazárban

AKTUÁLIS KÖZÉRDEKŰ INFORMÁCIÓK

- 24 Hírek a Budavári Palotanegyedből

BUDAVÁRI FINOMSÁGOK

- 26 Csendes zug a Vár aljában

KÖZELKÉPEK

- 27 Keresztrejtvény

Talán nem túlzás azt mondani, hogy a budai Vár mára a nyári hónapokra időzített pihenés és kikapcsolódás egyik népszerű helyszíne lett. Örömmel tölt el bennünket, hogy programjaink a mögöttünk hagyott hónapban is egyre több látogatót csalogattak ebbe a csodálatos városrészbe. A Várkert Bazár udvarán felállított kivetítő előtt közösen szurkoltuk végig a labdarúgó Európa-bajnokság mérkőzéseit, a felzúgó Hajrá, magyarok! talán még a pesti oldalon is hallható volt. Változatos és tartalmas programkínálatunk miatt a nyár hátralévő részében is érdemes lesz ránk figyelni mindazoknak, akik szeretik az irodalmat, a zenét, vagy szívesen beülnének egy jó filmre a kertmoziba.

Aktuális lapszámunkban ismét érdekes részleteket olvashatnak a Szent István-terem újjáépítéséről, amellyel a tervezett ütemben haladunk. Most a rekonstrukció újabb fontos állomásához érkeztünk: elkészült a terem háromféle fajtából álló parkettája és a Zsolnay pirogránit lapokkal díszített mennyezete. Ahogy eddig, így most is az eredeti terveket követve dolgoztunk. A Budavári Palota csodáját augusztus 20-án megnyitjuk a nagyközönségnek, az első napokban ingyenesen lehet majd megtekinteni.

A padlót a korabeli mesterek, a Neuschloss fivérek eredeti tervei alapján alkották újjá szakembereink.

Összeállításunkban megismerhetik a padló rekonstrukciójának részleteit, és bemutatjuk az eredeti alkotók élettörténetét. A munkák apropóján vendégünk volt a család leszármazottja, Rehák Gizella is: a vele készült beszélgetésből sok érdekességet tudhat meg az olvasó erről a korántsem csak szakmai, de emberi példát is nyújtó, kiterjedt családról.

A Szent István-terem eredeti alkotóinak leszármazottait bemutató portrészorozatunk sikerén felbuzdulva egy új kezdeményezést is indítottunk. Keressük azokat, akik egykor személyesen látták a Szent István-termet, még mielőtt a második világháború és az azt követő fosztogatások során teljesen megsemmisült. Hisszük, hogy az ő történeteik által mi is jobban

megismerhetjük ennek az egyedülálló helynek a múltját. Ha Ön az, akit keresünk, vagy tud olyanról, aki láthatta eredeti állapotában a termet, kérjük, írjon nekünk a budavarisetak@var kapitanyasag.hu címre.

Megtisztelő lenne, ha személyesen is találkozhatnánk.

*Fodor Gergely
kormánybiztos,
a Várkapitányság vezetője*

BUDAVÁRI SÉTÁK, II. ÉVFOLYAM 6. SZÁM

Kiadja: Várkapitányság Integrált Területfejlesztési Központ Nonprofit Zrt. 1013 Budapest, Ybl Miklós tér 6., 1519 Budapest, Pf. 365
ISSN 2732-0855

Főszerkesztő: Kőrösi Gábor

Vezető szerkesztő: Németh Mónika Főmunkatársak: Csermely Gábor, Csúri Bence

A szerkesztőség munkatársai: Borbényi Györgyi, Gyarmati Krisztina, Igazság Arnold, Kúti Klaudia, Leitner Karina, Nagy Nándor, Sándor Zolt, Serfőző Melinda Fotók: Figuli Judit, Gyarmati Lili, Kárász Karolina, Állambiztonsági Szolgálatok Történelmi Levéltára archívum, Fortepan, Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Budapest Gyűjtemény, MTI, Riso archívum, Shutterstock, Várkapitányság archívum, Wikimedia Commons, Zempléni Múzeum

Fejlesztéseinket és programjainkat bárhol és bármikor figyelemmel kísérheti. Kövesse közösségi oldalainkat, tekintse meg *Budavári Történetek* című **online magazinműsorunkat** YouTube-csatornánkon, és **iratkozzon fel hírlevelünkre!**

hirlevel.nemzetihauszmannprogram.hu

A SZENT ISTVÁN-TEREM PARKETTÁJÁNAK TÖRTÉNETE

MESÉBE ILLŐ SÁRKÁNYOK

A fa nemcsak az egyik legősibb, de talán a legérzelmesebb építőanyag is. Még kitermelését és megmunkálását követően is él, lélegzik, változik. Színe az idő múlását követve folyamatosan érik, felülete pedig érzékenyen követi és őrzi az emberi megformálás nyomait. Érthető, hogy ebbe a csodálatos anyagba a kreatív és érzékeny ember hírében álló fiatal Neuschloss Ödön és fivére, Marcel is életre szólóan beleszeretett. Az ő munkáikba pedig Hauszmann Alajos, aki őket kérte fel a Szent István-terem különleges, intarziás padlójának elkészítésére.

A FELVIDÉKRŐL EGÉSZEN A BUDAI VÁRIG

A család a 19. század elején települt át az egyre hangsúlyosabban gazdasági központtá váló Pestre. Pontosabban Újpestre, miután az 1810-es árvízi újjáépítést követően forgalmuk egyre nagyobb részét már az innen származó megrendelések tették ki.

A költözés jó döntésnek bizonyult: gyorsan jó hírnvre, széles vevőkörre és közmegebecsülésre tettek szert.

1832-ben a felső rakparton, a mai Victor Hugo utca közelében előbb egy, majd két faterem épült, a kiterjedt Neuschloss családjának. Több száz embert foglalkoztattak, és a kor legmodernebb gépeit használták.

A telepekből a 19. század közepe – mai szóhasználattal élve – komplex logisztikai-szolgáltató létesítmények nőttek ki műhelyekkel, raktárakkal, istállókkal. A család ekkor a belvárosba költözött, és a sokasodó sikeres megbízások nyomán hamar fontos szereplői lettek a fővárosi társasági életnek is. Aki minőségi famunkára keresett akkoriban vállalkozót, bizonyosan az elsők között gondolt a Neuschlossokra, ha ácsmunkáról, padlóról vagy fabútorról volt szó, hiszen a Neuschloss-rokonságban szinte minden, fával kapcsolatos területre akadt megbízható, európai színvonalú mester és kivitelező.

A különféle Neuschloss-vállalkozásoknak a budai Vár Hauszmann Alajos által irányított újjáépítésében is jelentős szerepük volt. Nemcsak a Szent István-terem munkálataiban vettek részt, de Ödön és Marcel

▶ KULISSZATITKOK A REKONSTRUKCIÓRÓL

A Szent István-terem újjászületésében különlegesen fontos szerepe van a padlónak. Angyal Tibor tervező ugyanis a korabeli fotók alapján ennek kiosztásából és arányrendszeréből következtette ki minden más elem és berendezési tárgy valószínű korabeli méretét és ezek egymáshoz való arányát, elhelyezkedését. A nagyszabású, komoly szakmai kihívást jelentő rekonstrukciós tervezés során tehát elsőként a padló aprólékos tervét készítette el. Abban azonban nem nyújtotta a korabeli fényképek eligazítást, hogy egészen pontosan milyenek lehettek az eredeti parkettán megfigyelhető motívumok. Végül a tervező talált egy másik korabeli lakást, a Lendvay utcai Groedel-villát, ahol 90 százalékban hasonló mintázatot használtak, ezt vetette össze a fényképekkel, s így született újjá a különleges terem padlója.

egyik unokatestvére, Emil volt a kivitelezője az összes ehhez az időszakhoz köthető épület ácsmunkájának is.

CSALÁD, FA...

Neuschloss Károlynak, a Szent István-terem parkettáját gyártó Ödön és Marcel nagybátyjának faüzemében már 1873-ban 159 mun-

kás és egy mérnök dolgozott. Évente közel 1 millió 600 ezer méter törzsfát dolgoztak itt fel két hatalmas gőzgép, tizenöt fűrész és két gyalu segítségével. A család ebben az időszakban a főváros egyik legnagyobb adófizetője volt.

A fivérek édesapja, Simon nevéhez az 1860-ban induló első magyar parkettagyár fűződik. A pozsonyi úti „Padolatgyár” a mai Szent István park helyén állt. Különlegessége volt, hogy nem rönkfából dolgoztak, hanem a nyers „frízeket” közvetlenül a fűrésztelepektől vették át, ami jelentősen megkönnyítette és meggyorsította a gyártást. Váltakozták továbbá a parketta lerakását is, amit másutt általában külön erre szakosodott asztalosok végeztek. Aki tehát őket választotta, gyors

**A CSALÁD KÜLÖNBÖZŐ ÁGAI
ELTÉRŐ ÍRÁSMÓDOT HASZNÁLTAK
NEVÜKBEN, ÍGY A NEUSCHLOSSZ ÉS
NEUSCHLOSS VÁLTOZAT
EGYARÁNT HASZNÁLATOS VOLT.**

és komplex szolgáltatást kapott. A minőség mellett vélhetően ez a modern szemlélet is hozzájárult ahhoz, hogy Hauszmann rájuk gondolt, amikor a Szent István-terem igazi szakmai kihívást jelentő padlózatát megálmodta.

Mindemellett a Neuschlossok járatosak voltak az exkluzív intarziás parketta készítésében és az ehhez szükséges különleges fajfaj-

ták importjában is. Ilyet gyártottak például a Rudas fürdő nyugati szárnyának padlójához az 1880-as évek közepén.

A vállalat vezetését apjuk halála után Ödön és Marcel vették át. Ezt megelőzően nagyon komolyan kiképezték magukat, mérnöki tanulmányokat folytattak Budapesten, Zürichben és Hamburgban is. Szakmai elhivatottságukat jól mutatja, hogy alapító tagjai voltak a Magyar Mérnök- és Építész Egyletnek és az *Építő Ipar* című szaklapnak is.

Rengeteget dolgoztak, és a családi hagyományokhoz híven egész életükben folyamatosan jótékonykodtak is, többek között hajléktalanmenhelyet, munkáslakásokat, segélyező egyletet is alapítottak.

Ödönnek nem volt családja, Marcel 5 gyermeket nevelt. Mindketten

korán, nem sokkal ötvenedik életévük után haltak meg, csupán pár hónappal követve egymást.

Megbecsültségüket jól mutatja, hogy Marcelt a korabeli sajtó e szavakkal búcsúztatta: „Kereskedő volt, művelt és becsületes. Európai volt, de magyar, felekezetéhez hű. Zsidó volt, mégis mindenki azt mondta róla, hogy keresztényi szeretettel volt embertársaihoz. És az ő példája mutatja, hogy a szívnek csak egy a vallása: a szeretet.”

A KÖRNYEZETHEZ MÉLTÓ PADLÓ

A Szent István-terem méltóságjeljes, ugyanakkor érzelmes hangulatát alapvetően az itt használt rengeteg különleges fa uralja. A falakon, a mennyezeten és a padlón is ez a természetes,

A FIVÉREK A RENGETEG MUNKA MELLETT TÁRSADALMI KÖTELEZETTSÉGEIKET SEM HANYAGOLTÁK EL, EGÉSZ ÉLETÜKBEN JÓTÉKONYKODTAK.

➤ Neuschloss Ödön (1851–1904) és fivére, Marcel (1853–1905) is magasan kvalifikált mérnökök voltak. Rengeteget dolgoztak életük során, talán ez is az oka annak, hogy igen fiatalon, alig ötvenévesen haltak meg, csupán pár hónappal követve egymást

➤ Neuschloss Ödön és Marcel vállalatának pavilonja az Eszredéves Országos Kiállításán, 1896-ban

➤ Az Alpár Ignác által tervezett, először fából megépült Vajdahunyad várának is a Neuschloss testvérek voltak a kivitelezői

▶ EGYIPTOMBÓL, ANDALÚZIÁN ÁT ÉRKEZETT A KERESZTÉNY EURÓPÁBA A KÜLÖNLEGES ELJÁRÁS

Európában az 1600-as években használtak először a mai parketta őséneke számító padlóburkolatot. Stílus és elegancia tekintetében azonban csak a barokk fedezte fel igazán a benne rejlő lehetőségeket, amiket a dekoratív fókuszú századforduló még inkább kibontakoztatott.

Az intarziás technikának egészen az ősi Egyiptomig, illetve Észak-Afrikába nyúlnak vissza a gyökerei. Innen került át ez a látványos kézműves technika Szicílián és Andalúzián keresztül a keresztény Európába. Elsőként Sienában és az orvietói székesegyházban jelentek meg ilyen dekorációs elemek a 14. és 15. században.

A méretre vágott táblákra a mai szakemberek is kézzel rajzolják fel a mintákat, amiket egyesével vágnak ki az intarziához.

A padlón ma is a korabeli ötféle motívum látható, egy mandala motívum és négyféle sárkány.

nemes anyag vesz körül bennünket. Ezek a mestermunkák a századforduló magyar iparművészetének egyik csúcspontját jelentették.

Míg a mennyezet, az oldalfal és a bútortartó elemek Thék Endre művészi műhelyéből kerültek ki, az intarziás parkettát a Neuschloss fivérek gyártották.

A háromféle nemesfából készült parketta fő motívuma a sárkány-

forma volt. A vörös tölgy, fekete dió és dél-amerikai mahagóni fapadlót a terem széleinél a falburkolat alá befutó, geometrikus mintájú díszcsík kísérte.

A Szent István-terem létrehozását 1897 októberében Ferenc József rendelte el, tervezését és kivitelezését Hauszmann Alajos vezette. A munkálatokban a korabeli magyar iparművészet szí-

ne-java részt vett. A csodálatos mű 1900-ban végül nagydíjat nyert a párizsi világkiállításon.

A terem minden tekintetben egyedülálló, de aki szereti a nemesfa burkolatokat, annak különlegesen nagy élmény lesz majd itt járni.

Az újjáépített Szent István-terem augusztus 20-án nyílik meg a nagyközönség előtt, az első napokban ingyenesen lesz látogatható! ✂

GENERÁCIÓKON ÁTÍVELŐ EMBERSÉG A NEUSCHLOSS CSALÁD

Egyiküknek Kodály Zoltán első felesége írt önálló zeneművet, másiktól azt álmodták, egyszer majd fehér elefánton kel át a Lánchídon. Volt köztük repülőgépgyáros, Ázsia-kutató, híres szemészprofesszor és királyi főtanácsos is. De aki „egyszerű” faiparos vállalkozó volt, az is világszínvonalút, hosszú évszázadok csodálatát kiváltót alkotott – szakmájában és emberi példájában egyaránt. Ilyen volt Neuschloss Ödön és Marcel, akik a Budavári Palotában most újjáépülő Szent István-terem ámulatba ejtő fapadlózatát készítették. Igazán nem mindennapi család a Neuschlossoké. Ma is Budapesten élő leszármazottjunkt, dr. Rehák Gizellát kérdeztük személyes emlékeiről és a családi legendáriumban őrzött különleges történetekről.

✿ **Mennyire tartották számon a családban, hogy önök egy híres dinasztia leszármazottjai?**

Gyermekként az ember nem tudja igazán felmérni és értékelni, hogy a szülei és felmenői mennyire kiválóak a szakmájukban. Annyi azonban a kezdetektől bizonyos volt mindannyiunk számára, hogy a miénk egy nagy és összetartó család, noha a történelem a világ távoli sarkaira sodort bennünket egymástól. Én 1937-ben születtem. Átéltém a második világháborút, Budapest ostromát, aztán a Rákosi- és Kádár-korszakot is. Ezekben az időkben érthető módon nagy hírt nem csináltunk a származásunkból, de mindig tudtuk és magunk közt gyakran szóba is hoztuk felmenőink élettörténetét és az ő személyes emberi példájukat.

Dédapám testvérenek, az 1864-es születésű építésznek, Neuschloss Kornélnek egyik legismertebb munkája a Fővárosi Állat- és Növénykert főkapuja és Elefántháza. Az ő rokonsága később egészen Guatemaláig ért el. Ők épp elég borzalmat láttak az első világháborúból, és kellő okkal féltették a gyermekeiket is a besorozástól, így végül elhagyták az országot. Pedig a háború előtt édesanyám és nővérei nagyon közeli kapcsolatban voltak Kornél bácsi fiaival: együtt játszottak, később pedig bálózni is együtt jártak. Ez az érzelmi kötelék olyan erős volt köztük, hogy akkor is folyamatosan leveleztek egymással, amikor az egyik

Guatemalába, a másik pedig az Egyesült Államokba költözött. Kornél gyermekei mindketten orvosok lettek, én épp egyidős vagyok a lányunokáival. Emlékszem, gyerekkoromban, az 56-os forradalom után milyen sok szép ruhát küldtek nekünk ajándékba Amerikából...

✿ **A Neuschloss-dinasztia több családi ágához is sikeres vállalkozások és legendás épületek kötődnek. Ön milyen rokonságban áll Neuschloss Károllyal és fiával, Emillel, akik a Budavári Palota építésében vettek részt?**

Az én ükszüleim Neuschloss Miksa és Hirschler Berta voltak. Miksa Neuschloss Károlynak a testvére

volt. Az én dédapámnak, Neuschloss Lászlónak pedig az imént említett Kornél volt a testvére. Volt még egy lánytestvérük is, Valerie. Hármukról van is fényképem a szobám falán. A dédapám idővel Nyári Lászlóra magyarította a nevét. Ő mérnökként részt vett a Korinthoszi-csatorna építésében. Nagymamám az építkezés ideje alatt született, és arról a kisvárosról kapta a nevét, ahol laktak, így lett a neve Nyári Berta Isthmia.

A családukban, a felmenőink szerteágazó rokonságának élettörténetében rengeteg izgalmas hivatás, vállalkozás szerepelt. Gyermekkorom óta sokat hallottam például a faiparos felmenőkről és a repülőgépgyáros rokonokról, akik a Neuschloss

✿ *Az építész, faiparos, mérnök szakmák mellett szép számmal akadtak sikeres zenészek és orvosok is a Neuschloss-dinasztiában.* ✿

Fortepan/Plohm József

📍 **Budapest, Igazságügyi palota 1898 körül, tervező: Hauszmann Alajos, kivitelező: Neuschloss Ödön és Marcel**

Fortepan/Somlai Tibor

és Lichtig Repülőgépgyár és Faipari Részvénytársaságot alapították. Ez a vállalkozás ugyan csődbe ment, de az alapítói érdekes módon ennek ellenére is rengeteget jótékonykodtak életük során. Az a hír járta róluk a családban, hogy ők azok az emberek, akik soha senkitől nem tagadják meg a segítséget, ha rászorulóval találkoznak. Ezt mindannyian nagyra becsültük bennük, és követtük is a példájukat.

A Neuschloss mellett a Hirschler-ágon is izgalmas élettörténekről és sikeres rokonokról szóltak a családi legendárium fejezetei. Űknagyanyám például a híres Hirschler Ignác professzor leszármazottja volt, aki a hazai szemészet első jelentős képviselője volt, a Magyar Tudományos Akadémia tagja. Hirschler Ignác Anna nevű testvérenek fia, Stein Aurél pedig Ázsia-kutató lett. Róla van egy kedves családi történetünk, amit gyermekkorom óta nagyon szeretek: édesanyja egy alkalommal azt álmodta róla, hogy egy fehér elefánt hátán lovagolva kel át a Lánchídon. Szinte megjósolta, hogy Kelet-kutató lesz belőle.

✂ **Honnan ismeri ezeket a történeteket? Kutatásokat végzett, vagy ilyen szoros a kapcsolat a távoli rokonokkal is?**

Nagyon összetartó család vagyunk, mindig is gyakran látogattuk egymást. Akkoriban még bejelentkezés nélkül mentünk egymáshoz, amikor csak szükségét éreztük ennek.

Más világ volt az, közvetlenebb, érzelmesebb. Ilyen alkalmakkor rengeteg történetet hallottam, főként édesanyamtól és nővérémtől, Sári nénitől. Zsolt fiam később fogadott egy család-kutatót is, hogy még pontosabban megismerjük a teljes családfánkat. Ő azt mondta nekem, hogy még soha nem dolgozott ilyen izgalmas rokonság felkutatásán. Tőle számtalan új történetet is hallottam, de én magam is rengeteget tudtam neki mesélni.

A szintén Neuschloss-leszármazott Szászdi Istvántól is sok törté-

✂ **Neuschloss Sámuel Kornél (1864–1935) feleségével, Knüslí Lujzával. Ő tervezte az Állatkert keleties hangulatú Elefántházát (jobb oldali képünkön). Leszármazottaik ma Guatemalában, Puerto Ricóban, Spanyolországban és az Egyesült Államokban élnek**

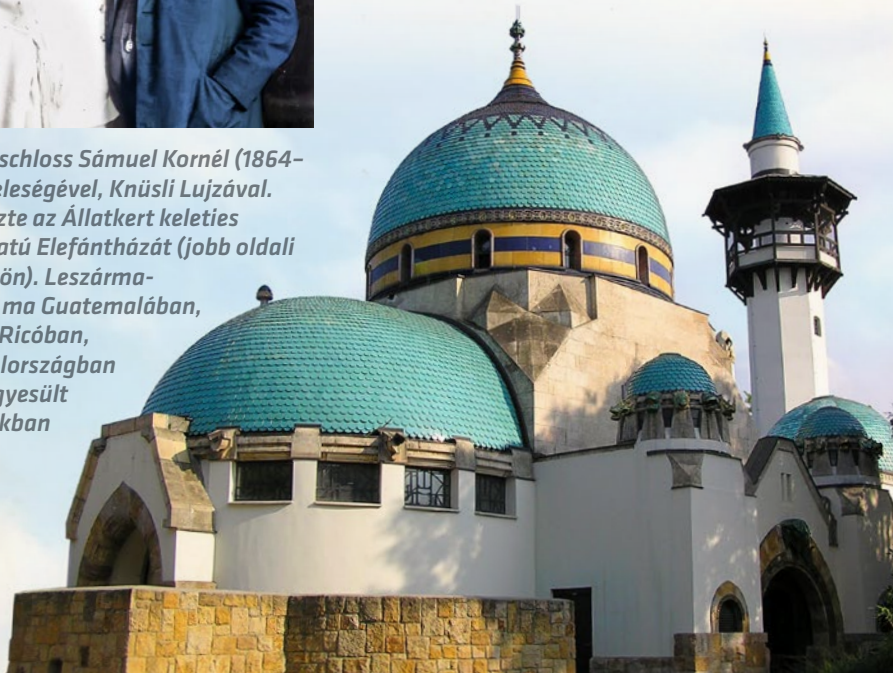

✂ **Hauszmann Alajos Neuschloss Ödönt és fivérét, Marcellt kérte fel a Szent István-terem különleges, intarziás padlójának elkészítésére**

✂ **Neuschloss Emil vállalkozása az Operaház munkálataiban is részt vett**

netet ismerek. Ő Kornél bácsi ágáról származik, rokonsága ma Spanyolországban, Segoviában él. Velük közeli kapcsolatban vagyunk, többször voltunk náluk látogatásban. Amikor a Várkapitányság kereste a Neuschloss-leszármazottakat, akkor először őket találták meg, ők adták meg később az én elérhetőségeimet is.

Az építész, faiparos, mérnök szakmák mellett szép számmal akadnak sikeres zenészek és orvosok is a családban. Neuschloss Valerie például Thomán István zongoraművészhez ment feleségül, aki Liszt Ferenc tanítványa volt, később pedig Bartók Bélát tanította. Az én nagymamám is zongora szakot végzett, és ő is közeli barátságban volt számos híres zenésszel. Sándor Emma zeneszerző, Kodály Zoltán első felesége például nagyon jó barátnője volt. Egyszer

hallgattam a Bartók Rádiót, és bemondták, hogy a műsoron következő darabot Sándor Emma Nyári Berta Isthmiának, azaz az én nagymamának ajánlotta. Ez nagyon szép, szívhez szóló élmény volt számomra.

A nagypám viszont botfűlű volt, talán ezért ért hamar véget a családban a zenei hivatás. Ugyan én is tanultam zongorázni, de szakmaválasztásnál az apai szigor nyert, és végül fogszabályozó fogorvos lettem. Édesanyám ágán is vannak még érdekes felmenők, leginkább hivatali pályán: anyai nagypám például magyar királyi kormányfőtanácsos volt.

✂ **Vannak még a család tulajdonában épületek, melyek a Neuschloss építőmesterekhez köthetők?**

Nincsenek, de jó néhányat ismerünk, és a szívünkben sajátunknak érezzük őket. Ilyen például a Szilágyi Dezső tér 1. szám alatti nagy sarokház, amelyet Kornél bácsi maga tervezett, és a tulajdonában is volt sokáig, de később eladta a Magyar Államvasutaknak. A II. kerületben is volt egy villájuk, az Apostol utcában, amit a második világháború alatt Adolf Eichmann szemelt ki magának. Húsz évvel ezelőtt jártam ott a segoviai unoka-

testvéreink, tőlük tudom, hogy azóta szétaprózták picli lakásokra. Kornél bácsi egykori otthona és műterme a Batthyány utca 4.-ben szintén megvan ma is, magam is jártam ott.

✂ **A dinasztia minden ágára jellemző a közösség-szervező tevékenység és a kiemelkedő szociális érzékenység. Honnan ered ez a családi vonás?**

A karitás szellemisége valóban minden generáció számára fontos

✂ **Rehák Gizella fiának is átadta a család számára kiemelt értékkel bíró szociális érzékenység fontosságát**

volt. Ezzel kapcsolatban a család-fakutatótól tudtam meg, hogy a Neuschloss faipari gyár tulajdonosai a náluk dolgozó munkások gyermekeit saját költségükön taníttatták. Más felmenők pedig hajléktalanokat segítettek. A szüleim is jótékonykodtak, én is segíték, ahol és akinek csak tudok, legutóbb épp a csángókat támogattam. A fiamat is ilyen szellemenben neveltem fel.

✂ **Mit gondol, mi lehet fontos a Neuschloss család filozófiájából a mai kor embere számára?**

Az egész család sokat tett Budapestért és az országért. A Neuschloss-ág Felvidékről származik, az ottani zsidó hitközségben is fontos szerepet játszottak, zsinagógát is építettek. Dédapám ezt követően vette fel a keresztény vallást és magyarosította a nevét. Úgy gondolom, a hazafiasság és a jótékonyosság, amit a Neuschloss-dinasztia képvisel, ma is fontos érték, és egyre fontosabbá válik. Soha nem szabad egymástól elidegenednünk, és mások javát, a közjót is szem előtt kell tartanunk, hiszen csak így élhetünk teljes életet, és így lehetünk igazán emberek. ✂

HA MANAPSÁG AZ ÚJJÁSZÜLETŐ BUDAI VÁRBAN JÁRUNK, LÉPTEN-NYOMON A NEUSCHLOSSOK EGYKORI MUNKÁINAK ÚJJÁÉPÍTETT VÁLTOZATAI MAGASODNAK FÖLÉNK AZ IMPOZÁNS TETŐSZEREKEZETEKRE TEKINTVE.

MESEVILÁG A VÁR ALATT

Meglocsolni az égig érő fát, átkelni az üveghegyeken, elnyerni a fele királyságot, vagy éppen belenézni egy varázstükörbe, esetleg megfigyelni egy fenyőtobozt, amint tündérekkel beszélget... Ami gyerekként teljesen természetes, felnőttként gyakran értelmetlennek tűnik, pedig a mesékből érettebb korban is sokat tanulhatunk. Az örök igazságok, tanulságok mellett sok-sok élménnyel is várja a kicsiket és nagyokat a Várkert Bazár szomszédságában a Mesemúzeum és Meseműhely.

ÉLMÉNYEK BIRODALMA

Hangulatos házacská bújik meg a Vár aljában, a Döbrentei utca 15. szám alatt. A bejárat fölött egyszerű cégrét lenget a szél, a figyelmes szemlélő tudtára adva, hogy megtalálta a Mesemúzeumot. Már a bejárata is kalandokra hív: mélyen a mai utcaszint alatt nyílik, mintha egy barlang szája lenne, amely mögött izgalmas új élmények várják a kíváncsi és bátor felfedezőket.

A kapun belépve egy első látásra teljesen hétköznapi kút fogadja az érkezőt, de a múzeum kis látogatói hamar kideríthetik, hogy valójában az élet vizét rejt, amellyel ajánlott meglocsolni a közelben növe égis érfát. Ám az igazi kalandok csak ezután kezdődnek, hiszen a gyerekek, amint elindulnak a meseúton, számos próbatétellel és mesealakkal találkozhatnak. Át kell kelniük az Üveghegyen, meg kell küzdeniük a sárkánnyal, ki kell cselezniük a vasorrú bábát, és még sok-sok kisebb-nagyobb akadályt kell leküzdeniük attól függően, hogyan bonyolódik a mese, aminek alakításában ők maguk is aktívan részt vesznek. Egyvalami biztos: ha végigjárnák *A magyar tündérmesék világa* című állandó kiállítást, a mesehősök hétpróbája során bebizonyíthatják, hogy

elég ügyesek, okosak és bátrak, de leginkább elég kitartóak. Így végül eljuthatnak a trónterembe, ahol vár rájuk a megérdemelt jutalom, vagyis – ahogy az már lenni szokott – a fele királyság. A gyerekek elfoglalhatják az uralkodó trónját, na és persze kapnak egy mesehős-igazolványt is. Ez hitelt érdemlően tanúsítja, hogy kiállták a különleges próbákat. De ha úgy hozza kedvük, a meseösvény helyett akár a ház titkait is felfedezhetik: beszédes elrejtett tárgyakat kereshetnek meg, amelyek a török basárról, a templom-építőkről, a papucsosról, a könyvgyűjtőről, a hajóskapitányról, a vízi manókról és a molnárek családjáról

mesélnek. Sőt, akár a legendás uralkodó, az igazságosságáról, bölcsességéről és furfangos észjárásáról ismert Mátyás király trónján ülve azt is kipróbálhatják, milyen lehetett fontos döntéseket hozni, vagyis azt, hogy mivel járt egy ország irányítása.

DRÁMAPEDAGÓGIÁTÓL AZ ÍRÓ-OLVASÓ TALÁLKOZÓIG

A kalandok mellett persze sok minden más is várja itt a gyerekeket. Például rengeteg különféle mesekönyv, amelyeket akár egyedül, akár a szüleikkel közösen olvashatnak, aztán ott van a filmkészítő kuckó is, ahol életre kelthetik a saját meséjüket, de készíthetnek bábokat, vagy akár elő is adhatnak történeteket egy valódi színpadon. Aki pedig kinyitja az időszaki kiállítás, vagyis a kincseskamra dobozait, kortárs írók, költők kedves tárgyaival és a hozzájuk kötődő érdekes és különleges történetekkel ismerkedhet meg. A titokzatos dobozok olyan izgalmas tárgyakat rejtnek magukban, mint például Csukás István gyerekkori furulyája vagy egy tündérekkel

👉 *A gyerekeket a meseúton, a sűrű sötét erdőben sok-sok izgalmas kaland várja*

beszélgető fenyőtoboz Zalán Tibor íróasztaláról. És ahogy az egy igazi mesevilágban dukál, még a múzeum mosdóinak tükrői is rejtenek meglepetéseket: aki beléjük néz, nem önmagát, hanem Csupaháját, Málészáját vagy Nyakiglábot láthatja meg.

A Mesemúzeumban szerveznek diavetítéseket, bábelőadásokat, drámapedagógia-foglalkozásokat, író-

A MESEMÚZEUMBAN BÁRKI EGYSZERŰEN ÉLETRE KELTHETI SAJÁT MESÉJÉT A FILMKÉSZÍTŐ KUCKÓBAN.

olvasó találkozókat és a mesék világához tartozó megannyi más programot, és ezeknek mind kettős a célja. Egyrészt, hogy a gyerekek megszeressék az olvasást, a klasszikus és a kortárs gyermekirodalmat, miközben észrevétlenül, játékosan fejlődik a nyelvi tudatosságuk, a beszéd- és szövegértési képességük is. Másrészt, hogy a mesék világán keresztül, saját élmények segítségével fedezzenek fel olyan értékeket, mint az összefogás, az önzetlen segítségnyújtás, a kitartás vagy a folyamatos törekvés a jóra. A generációkon át hagyományozódott mesék ugyanis alapvető igazságokra épülnek, és a gyerekek nyelvén tanítják meg, hogyan működik a világ, és mit kell tennünk céljaink eléréséhez, így fejlesztve a többi között az önbi-zalmukat vagy a felelősségtudatukat.

EGY ÉVTIZEDE A GYEREKEKÉRT

Bár ma már a világjárvány okozta kényszerszünet után ismét programokkal teli a múzeum naptára, és egymás után érkeznek a gyerekcsoportok és az egyéni látogatók is, a Mesemúzeum megalapítása korántsem volt zökkenőmentes. A környék egyik neves lakója, Kányádi Sándor Kossuth-díjas költő szívügyének tekintette egy ilyen intézmény létrejöttét, ám sokáig nem járt sikerrel. Hiányzott például a megfelelő épület, amely otthona lehetett volna a múzeumnak. Aztán, amikor tíz évvel ez előtt az addig elhanyagoltan álló Döbrentei utcai épületet elkezdte felújítani az önkormányzat, Kányádi Sándor ismét szót emelt a múzeum létrehozása mellett. Ezúttal felkarolták az ötletét, így az Emberi Erőforrások Minisztériumának támogatásával az 1800-as években épült műemlék alagsori helyiségeiben 2012. október 2-án megnyithatta kapuit a nagyközönség előtt a Mesemúzeum és Meseműhely.

A mindössze 200 négyzetméteres intézmény kialakításakor azt az elvet tartották szem előtt a szakértők, hogy ne klasszikus múzeum szülessen, ahol csak megnézni lehet a kiállított tárgyakat, hanem valódi,

sokoldalúan használható élmény- és közösségi tér, amelyben minden kézbe vehető, kipróbálható, és ahol a látogatók aktív részesei a történeteknek. Ennek szellemében alakították ki a meseutat megjelenítő állandó kiállítást és a műhelyt. Ezekben a sokfunkciós, a képzeletnek is teret engedő bútorok, berendezési tárgyak segítségével a drámapedagógiai és a művészeti programok is megtarthatók, de a terekben zajlanak a nagyobbaknak szóló, a kreatív írás technikáival és a színház világával is megismertető csapatépítő, önismereti foglalkozások is. A múzeum egyéni- és csoportosan is látogatható, a legkisebbektől a legnagyobbakig bárki találhat magának kellemes elfoglaltságot – a felnőttek például gyakran fedeznek bele gyerekkoruk egy-egy mesekönyvébe, míg a gyerekek a sárkánnyal küzdenek. Így aztán nem meglepő, hogy az eltelt majdnem egy évtizedben a korlátozott befogadóképesség ellenére is több mint százezren fedezték fel a mesék varázslatos, megunhatatlan sokszínű világát a múzeum falai között. Ők minden bizonnyal egyetértenek abban, hogy igaz az a szibériai közmondás, amely szerint ha nem ismered a fákat, eltévedsz az erdőben, de ha nem ismered a meséket, eltévedsz az életben. ✂

👉 **Útjuk során találkozhatnak olyan ismert mesealakokkal, mint például a vasorrú bába**

SZEMÉLYES KÖZÜGY

A COVID-ÁRVÁKAT TÁMOGATÓ ALAPÍTVÁNY
TÖBB SZÁZ GYEREKEN SEGÍT

Az igazán fontos dolgok azok, amelyeknek önmagukon túlmutató jelentőségük is van. Ilyen a gondoskodás, a szeretet, a felelősségvállalás, a családalapítás, a gyermeknevelés, a tudás, a hit, a remény... Szerencsére hosszan sorolhatnánk még mindazt, ami a békés mindennapok mellett az embert próbáló helyzetekben is célt és értelmet képes adni az életünknek.

Forrás: ÁBTL - I. - 3.1.9. - V-147432.

▶ SZOLGÁLAT AZ ÁRVÁKÉRT

A csaknem másfél éve kezdődő Covid-járvány mindannyiunkat érintett. Alapjaiban változtatta meg mindennapjainkat, társas kapcsolatainkat, életünk megszokott rendjét. Vannak azonban, akiknek ez a változás egész életre szóló, pótolhatatlan veszteséget, hosszú évek alatt is csak

Regőczy István (1915–2013) katolikus papként isteni elhivatásnak tekintette az árvák megsegítését. 1943 tavaszán Pestszenterzsébeten, a Dezső utcában, egy romos épületben kezdte meg szolgálatát, itt alapította meg első hazai gyermekotthonát. A németek és a nyilasok elől bujkáló zsidó gyermekeknek és családoknak is menedéket biztosított. A szocialista rendszer gyanakvással tekintett tevékenységére. Többször meghurcolták, internálták, bebörtönözték, de ő haláláig kitartott hite és az árvák ügye mellett.

nehezen enyhülő fájdalmat jelent. Ők azok a gyerekek, akik a járvány miatt árván maradtak.

Most, amikor lassan fellélegzünk a súlyos áldozatokkal járó harmadik hullám után, nem szabad, hogy megfedezzünk róluk. Ezt a küldetést tekinti magáénak a Regőczy István Alapítvány, melyet Áder János köztársasági elnök hozott létre 5 millió forintos alapítói tőkével idén áprilisban. Az alapítványt azóta bejegyezték, és májusban elkezdte működését. Dr. Herczegh Anita, az államfő felesége kuratóriumi elnöként, dr. Úrge-Vorsatz Diána (klímakutató, hétgyermekes édesanya) és dr. Bagdy Emőke (a gyermekek és családok lelki szükségleteinek avató ismerője, kétgyermekes édesanya) kuratóriumi tagként segítik az alapítvány munkáját.

A Covid-árvák megsegítését szolgáló kezdeményezés híre ország-szerte sokakat készített segítő cselekvésre. Az adakozók száma

➔ **Herczegh Anita, Áder János köztársasági elnök felesége kuratóriumi elnökként segíti a Regőczy István Alapítvány munkáját**

napról napra nő, így alig egy hónap alatt csaknem 200 millió forint érkezett az alapítvány számlájára. A Covid-árvák megsegítését bárki támogathatja a Regőczy István Alapítvány OTP Banknál vezetett, 11705084-21448492-00000000 számú bankszámlaszámára való befizetéssel, az alapítványi segítséget pedig a www.regoczialapitvany.hu honlapon lehet igényelni, ahol számos más hasznos információ is megtalálható. A szervezet hálás minden olyan jelzésért, információért is, amely segít a járvány miatt csonkává vált családok elérésében, életkörülményeik megismerésében. Munkájukról, az eddigi eredményekről és távlatos elképzeléseikről Herczegh Anitával beszélgettünk.

✂ **Mi indította el önöket ezen az úton?**

Amikor kiderült, hogy a járvány harmadik hulláma egyre több áldozatot szed a fiatalabb korosztályok tagjai között, éreztük, hogy nagyon nagy a baj. A járvány sajnos a várandós édesanyákat sem kímélte. Megrázó volt szembesülni annak a hétgyermekes édesanyának a történetével, akinek csak újszülött kisbabája életét sikerült megmenteni, őt magát azonban sajnos már nem... Szembe kell néznünk azzal, hogy a Covid-áldozatokról szóló számok mögött ilyen tragédiák vannak. A sors úgy hozta, hogy első unokánk érkezése épp a járvány csúcspontjára esett, és a szorongató híreket figyelve férjemmel sokat beszélgettünk arról, hogy vajon mi lehet most azokkal a gyerekekkel, akik a járvány miatt veszítik el édesanyjukat vagy édesapjukat, és amikor először szembesültünk azzal, hogy az árván maradt gyermekek száma már több százra tehető, azonnal éreztük, hogy valamit tennünk kell. Így született meg a Regőczy István Alapítvány létrehozásának gondolata, melynek egyetlen célja a Covid-árvák megsegítése.

Jelenleg közel ezer árván vagy félárván maradt gyermekről tudunk, és féltünk, hogy a rászorulóknak száma tovább növekedhet. Könnyű belátni, hogy akik elveszítették legfőbb szerető támaszukat, sok esetben életeseleikben is sérültek. A szülői szeretet nem pótolható, de ez nem jelenti azt,

hogy a csonkán maradt családokban élő gyermekek sorsát ne lehetne könnyebbé tenni. Kinek a tanulmányi támogatásával, kinek a lakhatási nehézségek megoldásával, kinek a speciális egészségügyi ellátás megszervezésével. Hiszen nincs két egyforma család, nincs két egyforma eset, ezért minden támogatás valójában csak akkor érhet célba, ha abban segít a családoknak, amiben valóban szükségüket szenvednek.

✂ **Jó hír, hogy amióta elkezdte működését az alapítvány, nap mint nap sok-sok felajánlást kapnak magánszemélyektől, intézményektől, önkormányzatoktól, kis és nagy cégektől egyaránt.**

Hálás szívvel köszönünk minden felajánlást, mert nagyon nagy szükség van erre a növekvő társadalmi támogatásra. Vegyünk egy egyszerű

eddig is. De mindenki mást is az ügy szövetségeseinek tekintünk. A családsegítő szolgáltatásokat, a civil szervezeteket, az egyházakat, az iskola- és óvodapedagógusokat, mindenkit, aki segítségünkre tud lenni abban, hogy minden esetben és minden-hová a lehető legmegfelelőbb módon érkezzen meg a támogatás. Azt szeretnénk elérni, hogy az elárvult családokat érő traumát legalább olyan mértékig tudjuk kompenzálni, ami reményt nyújt számukra. Ezért nem egyszeri segélyekben gondolkodunk, hanem olyan, egyénre szabott támogatási formákban, amelyek nagykorúvá válásukig biztos támogatást nyújtanak a gyerekeknek. Tehát valójában ez egy olyan program, amely közel 20 éves távlatban éri el végső célját.

➔ **Herczegh Anita több évtizede aktív védő, és rengeteg gyermeket érintő karitatív missziót vállalt és támogatott az elmúlt kilenc évben: felső képűnkön a gyergyószentmiklósi Szent Anna Otthonból érkezett gyermekek társaságában látható Zánkán, 2019 nyarán**

példát. Ha minden árvát átlagosan havi 50 ezer forinttal támogatnánk, az évente közel 600 milliós összeget igényelne. Természetesen nincs két egyforma eset, ezért a megoldások is mindig egyediek, ez a példa mégis jól szemlélteti azt a nagyságrendet, ami optimális lehet az érdemi segítségnyújtáshoz.

✂ **A Covid-árvák ügye bizonyos értelemben igazi nemzeti ügy, hiszen az egyéni sorstragédiák mögött az egész nemzetet érő sorscsapás áll.**

Számomra és számunkra, akik részt veszünk ebben a munkában, természetesen ez az ügy melletti személyes elköteleződést jelent, de tisztában vagyunk azzal is, hogy mi csak katalizátorai vagyunk az összefogásnak. Jó érzés látni, hogy ebben a kérdésben nincs megosztottság. Például a kormánypárti és ellenzéki színezetű önkormányzatoktól egyaránt sok segítséget kaptunk már

✂ **Mik a legfőbb működési elveik?**

Elhatározott célunk, hogy az árvák megsegítésére felajánlott támogatások minden egyes forintja a lehető legjobban és leghatékonyabban hasznosuljon, ezért önkéntes segítőkkel dolgozunk. Hosszabb távon sem kívánunk komoly erőforrást igénylő apparátust vagy saját hálózatot felépíteni, viszont folyamatosan számítunk a már meglévő hálózatokban rejlő tudásra és együttműködő jó szándéokra. Az eddigi tapasztalataink nagyon biztatóak, és biztos vagyok abban, hogy ez így is marad.

✂ **Mit ad ez az önként vállalt küldetés önnek?**

Elsősorban sok feladatot. Nap mint nap olyan családtörténetekkel találkozunk, amelyekből az ember szíve megszakad. Négygyermekes édesanyaként és immár nagymamaként mélyen átérzem azt a veszteséget, amelyet ezek a családok elszenvedtek. Ezt jóvá tenni senki és semmi nem tudja, de sokat tehetünk azért, hogy enyhítsunk a veszteség hosszú távú következményein. Itt tényleg nagy a szükség, ezért fontos, hogy közel legyen a segítség. Ez az alapítvány igazi küldetése. ✂

➔ **Áder János és Herczegh Anita a Sándor-palotában jelentették be az alapítvány indulását 2021 májusában**

VARÁZSLATOS SZURKOLÁS A VÁRKERT BAZÁRBAN

A LABDARÚGÁSÉ VOLT A FŐSZEREP AZ ÖNTŐHÁZ UDVARON

Több szempontból is különleges eseménynek adott helyet a Várkert Bazárban található Öntőház udvar június 11. és július 11. között: a varázslatos panorámájú szabadtéri helyszínen nem csupán az Európa-bajnokság mérkőzéseit követhették nyomon a labdarúgás kedvelői egy hatalmas LED-falon, de a magyar csapat szenzációs szereplésének is együtt örülhettek a szurkolók.

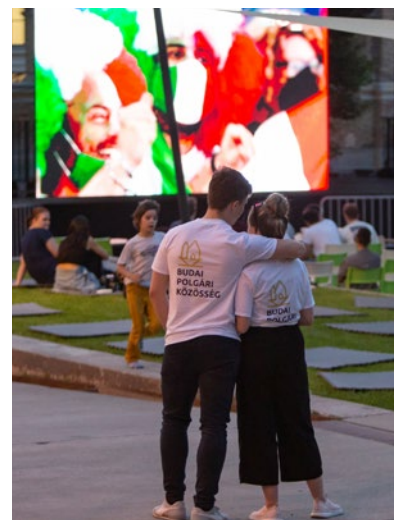
Az év egyik legizgalmasabb közösségi élményét hozta el a 16. labdarúgó Európa-bajnokság: a koronavírus-járvány harmadik hullámának elcsendesedésével hosszú idő után újra találkozhattak barátok, családtagok, és együtt követhették a meccseket a forró nyári délutánokon és esteiken, drukkolhattak a fantasztikusan teljesítő magyar csapatnak. A Várkert Bazár ebből az

Az egész Öntőház udvar szinte extázisban ünnepelte a magyar csapat remek játékát, futballistáink világszínvonalú helytállását

és után pedig nyerejményjátékok és különleges programok fokozták a szurkolók hangulatát. A szünetekben ingyenes csocsóasztalok várták a résztvevőket.

Izgalmas beszélgetéseket is hallhattak az Öntőház udvarba látogatók: Kásás Zoltán olimpiai ezüstérmes, világ- és Európa-bajnok vízi-

Óriáskivetítővel, étellel és itallal, illetve izgalmas kiegészítő programokkal várta a látogatókat a Várkert Bazár

labdaedző, Csillag Péter Junior Prima díjas újságíró, a *Barangolás a magyar futball rejtett tájain* című könyv szerzője, a magyar olimpiai csapat formaruháját tervező Garami Judit, valamint Pál István „Salonna” Liszt Ferenc-díjas népzenező volt a házigazdák vendége. Azokon a napokon pedig, amikor éppen nem közvetítettek meccseket, a Foci-Mozi ingyenes vetítésein klasszikus meséket és

olyan kultikus focis filmeket láthattak az érdeklődők, mint a *6:3, avagy játszd újra Tutti* és *A csodacsatár*, de levetítették a *Puskás Hungary* című, Puskás Ferencről szóló dokumentumfilmet is.

A meccsek között is izgalmas programokkal készültek a szervezők: Kásás Zoltán olimpiai ezüstérmes, világ- és Európa-bajnok vízilabdázóval Török Olivér, az M4 Sport műsorvezetője beszélgetett

alkalomból különlegesen kialakított szurkolói udvarral várta vendégeit, a helyszínre látogatókat olyan kiválóságok buzdították videóüzenettel, mint Hajdu Attila és Vincze Ottó egykori válogatott futballisták.

A Budai Polgári Közösség és a Tippmix közreműködésével megvalósuló programsorozaton az érdeklődők óriáskivetítőn követhették élőben a mérkőzéseket, a meccsek előtt

ÚJRA ÉS ÚJRA FELFEDEZNI, ÁTÉLNI ÉS BIRTOKBA VENNİ A VÁRAT

Kautzky Armand színművésztől kevesen tudják, hogy a történelem megszállottja. A Nemzeti Hauszmann Program Facebook-oldalán megtekinthető kisfilmben arról is beszél, milyen csodálatos élmény számára egy-egy, régmúlt időköt megidézı könyv után felsétálni a budai Várba, és elképzelni az egykor itt megésett felemelő és drámai élettörténeteket.

A mikor a budai Várhoz fűződő személyes viszonyáról kérdeztük, a tőle megszokott életigenlő derűvel arról is mesélt, miért szeret gyakran a Várban sétálni:

„Amikor olvasok, nagyon szeretek más történelmi korokba utazni. Életem során rengeteg olyan könyv járt a kezemben, amelyek például Luxemburgi Zsigmond vagy Mátyás király idejébe varázsolják vissza az embert. Ezekkel az olvasmányélményekkel feltarisznyázva bejárni a Várat, számomra egészen különleges szellemi kaland. Ilyenkor megelevenednek lelki szemeim előtt a terek, utcák, helyek. Minden ablak, ajtó és ház egy-egy régi emberről, történetről mesél.”

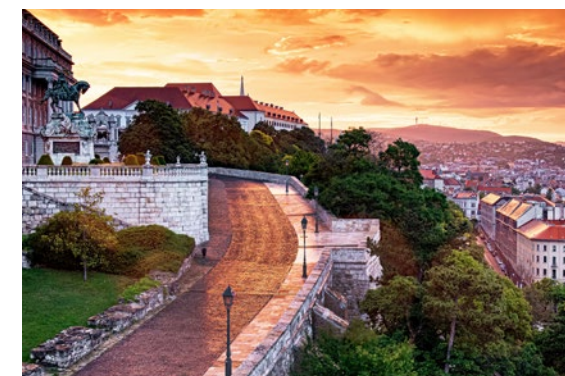
Ennyi lelkesedés hallatán talán nem meglepő, hogy azt mondja, ha

„Imádom a múltat,
és imádom, hogy
megújul a múlt!”

👁 👁 **A Jászai Mari-díjas, érdemes művészt a színházrajongók a legkülönbözetőbb szerepekben láthatták már Shakespeare-daraboktól kezdve olyan sikeres musicalekig, mint a Macskák vagy legutóbb a Tesla**

külföldi vendégei érkeznek, ez az egyik első helyszín, ahová szívesen elviszi őket. Ezért is örül annak, ahogy napról napra, látványosan megújul ez a páratlanul gazdag történelmi múlttal bíró városrész. Ráadásul manapság minden alkalommal valami újdonság is várja itt az embert. „Imádom a múltat, imádom azt is, hogy megelevenedik, megújul a múlt – mondja. – Az elmúlt években mindig, amikor itt jártam, lépésről lépésre láthattam, hogyan születik újjá a Lovarda. Eleinte nem is sejtettem, mi lesz, csak mágnes-

ként vonzotta a tekintetem a készülőfélben lévő, gyönyörű épület. Aztán amikor rákerült az a pazar tető, eleinte azt hittem, talán egy második Operaház épül itt! Végül, amikor elkészült, megtudtam, hogy ez itt a régi pompájában újjászületett Lovarda. Ez is csodálatos lett!”

A színművész azt is bevallotta, hogy nemcsak távolról rajong a múltért, a történelemért, hanem élő kapcsolatot ápol a korábbi korokkal. „Nekem nagyon fontos a tegnapi, nagyon fontos a múlt, de az is, hogy a Palotanegyed olyan megunhatatlan környezet, amely mindig tartogat valami újdonságot, amiért érdemes újra és újra felsétálni ide, és bejárni, birtokba venni, felfedezni és újra átélni ezeknek a történelmi tereknek az élményét. Rendkívüli módon élvezem, hogy ma már a Lovardába is be lehet menni, végig lehet sétálni ezeken a gyönyörű, parkosított új zöld területeken, és a végén még egy kellemes kávézóba is be lehet ülni egy jó beszélgetésre. Ezek fantasztikus élmények!”

SZENT ISTVÁN ÜZENETE

EGY VILÁGHÍRŰ MAGYAR ALKOTÓTÓL

A Szent István-terem újjászületése önmagában is káprázatos meglepetés lesz – mégsem lenne teljesen autentikus, ha a mi korunk, a mi művészeink és mestereink nem lennének benne saját jogon is jelen. Alkotásukkal felmutatnak valamit, ami itt és most épp olyan csillogó, tehetséges és lelkes bennünk, magyarokban, mint egykor, az államalapítás időszakában vagy épp a századfordulón volt. Hisz így lehetünk csak igazán méltó örökösei múltunk dicsőségének. Ebben a tekintetben teszi hitelessé és teljesíti ki az újjáépítés élményét egy világhírű magyar művész, Havadtöy Sámuel, vagy ahogyan külföldön jobban ismerik, Sam Havadtoy, egy különleges, kifejezetten az újjászülető terem elé álmodott installációval.

A művészt a munkában a Szent István-i intelmek és a Hauszmann Alajos által annak idején a terem berendezésére felkért, bámulatosan nagy tudású és kreatív magyar ipar- és képzőművészek inspirálták.

Installációjába a jelenkor legkitűnőbb magyar iparművészeinek munkáit emelte be, többek között ékszertervezőket, bronzműveseket,

Sámuel egyéni látásmódja és szuggesztív kifejezőereje.

Havadtöy noha Londonban született, Budapesten nőtt fel. Fialan felnőttként tért vissza Nyugat-Európába még a hetvenes években, ahonnan az útja hamarosan New Yorkba vezetett. Itt rengeteg munka és számos kalandos sorsfordulat után vált elismert művésszé.

A 68 esztendő, Szentendrén és Milánóban élő művész nyilatkozataiban gyakran megemlíti, hogy alkotóként és emberként egyaránt nagyon sokat köszönhet Yoko Ono és John Lennon barátságának. A híres zenész tragikus

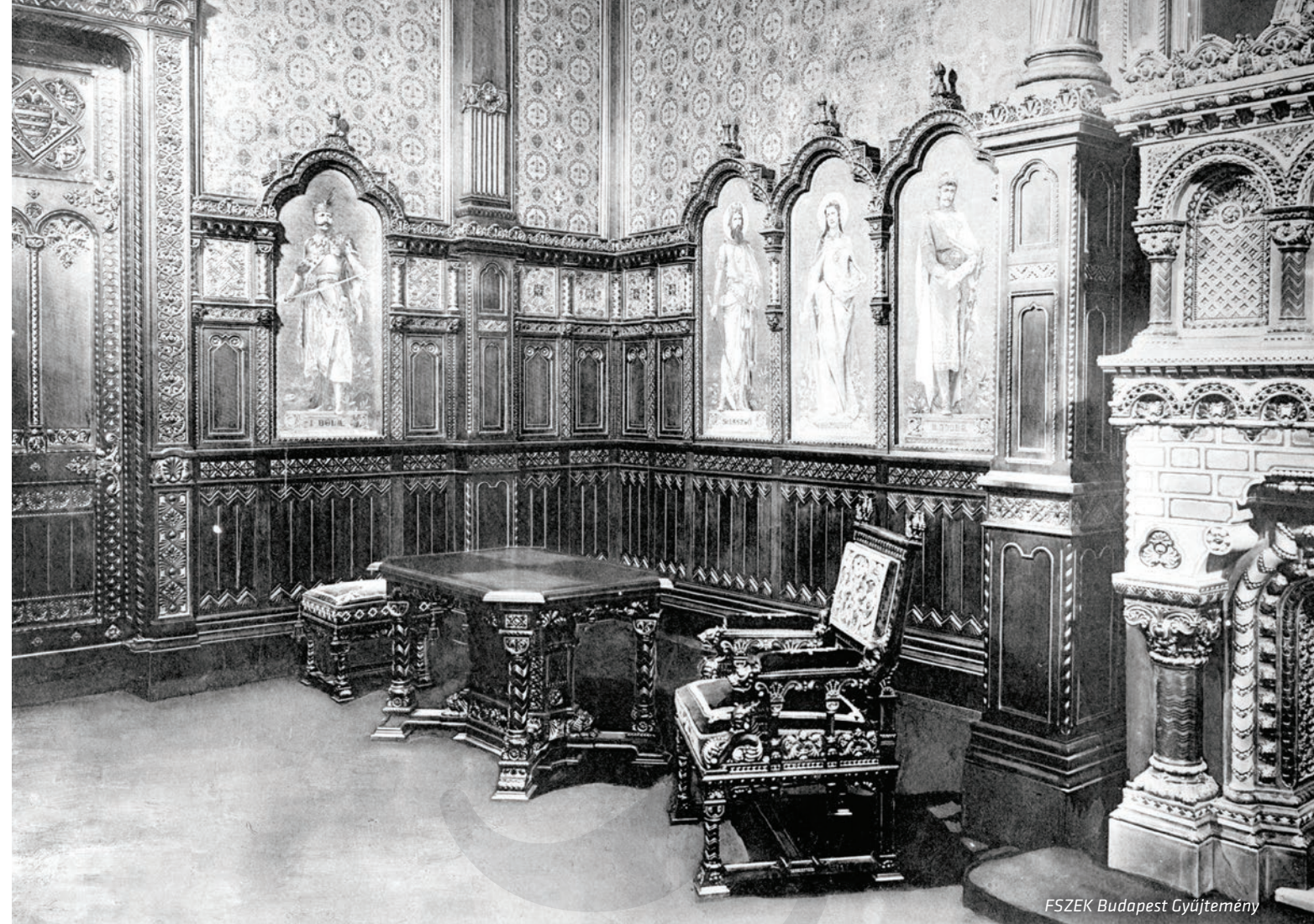
halála után Havadtöy Sámuel két évtizedig élt együtt Yoko Onóval. Művésze ez idő tájt teljesebben ki, s ekkor vált egyre szélesebb körben ismert és keresett alkotóvá. Ma már a modern művészetek legjelentősebb képviselői között tartják számon szerte a világon.

Az augusztus végétől megtekinthető kreatív tárlata vélhetően a magyar iparművészeti szakma és a nagyközönség számára is életre szóló tapasztalást tartogat majd, és a hírek szerint igazán átütő erejű élményt nyújtva vezet be a látogatót az ismét régi fényében tündöklő Szent István-terembe. ✂

interiőrtervezőket és textilművészeket, akik munkáikkal részint Szent Istvánra, részint pedig a századfordulós dekoratív művészetekre reflektálnak.

A koncepció és az egységbe szerveződés minden részletben jelen lévő legfőbb energiaforrása a ma már világsztárnak számító fotós, festő, látvány- és interiőrtervező Havadtöy

FSZEK Budapest Gyűjtemény

FELHÍVÁS!

A Nemzeti Hauszmann Program során fontos célunk, hogy megmentjük és ápoljuk hazánk kulturális értékeit, amibe nemcsak épített örökségünk tartozik bele, hanem azoknak a személyes történeteknek a megőrzése és továbbadása is, amelyek a Budavári Palotanegyedhez, és azon belül is a Szent István-teremhez kapcsolódnak. Ezeket az elbeszéléseket szeretnénk minél több emberhez eljuttatni, hogy a következő generációk is megismerhessék a budai Vár múltját.

Keressük azokat, akik személyesen látták az egykori Szent István-termet, mielőtt a máso-

dik világháború és az azt követő fosztogatások során teljesen megsemmisült!

Kérjük, amennyiben Ön járt a századfordulós magyar iparművészet egyik csúcscént számon tartott teremben, vagy ismer olyat, aki látta a történelmi helyiséget eredeti állapotában, akkor írjon nekünk a budavarisetak@varkapitanysag.hu címre, hogy felvehessük Önnel a kapcsolatot!

Az egykori hiteles szemtanúk számára kizárólagos bejárást szervezünk majd, hogy elsőként láthassák az újjászületett Szent István-termet.

Köszönjük, ha Ön is segít abban, hogy felhívásunk minél több emberhez eljusson!

HÍREK A BUDAVÁRI PALOTANEGYEDBŐL

A Nemzeti Hauszmann Program célja a Budavári Palotanegyed megújítása. Megtiszteltetés számunkra, hogy olyan épületeket és tereket adhatunk vissza az embereknek, amelyek korábban nem csupán méltatlan állapotban voltak, de sokszor el is voltak zárva a látogatók elől.

Mindent megteszünk azért, hogy mindig időben felhívjuk a figyelmet az aktuális munkálatokra és az azokkal járó esetleges forgalmi változásokra. Reméljük, ez is elősegíti, hogy a jövőben is megtiszteljenek bennünket figyelmükkel, bizalmukkal.

FELÚJÍTJUK AZ OSZK-LIFT BEJÁRATÁT

Jelenleg két új, nagy kapacitású liftet építünk, melyekkel akadálymentesen lehet majd eljutni a Palota útról a Csikós udvarba. Ezeket a Tabán felől, az Országos Széchényi Könyvtár liftjének bejáratától lehet majd elérni, ezért megkezdjük ennek a területnek a megújítását is. Felújítjuk az épületbe vezető bronzkaput, és a lift előterét is újjávarázsoljuk, megszüntetve az évtizedek óta változatlan, lepusztult körülményeket. Ezért, várhatóan augusztus végéig, a területet ideiglenesen le kell zárunk, az OSZK-liftet pedig naponta csak 9 óra előtt és 16 óra után lehet használni.

FOLYAMATOSAN KARBANTARTJUK A TÖRTÉNELMI KERTEKET, PARKOKAT ÉS SÉTÁNYOKAT

A Budavári Palotanegyedben és környékén található kerteket és sétányokat azok végleges kialakítása előtt is karbantartjuk, illetve balesetmentesítjük. Ennek során ápoljuk a zöld felü-

leteket, új növényeket telepítünk, és megújítjuk a területen található gyalogosútvonalakat. Jelenleg ilyen munkákat végzünk a déli kertek területén.

ELINDÍTOTTUK A KARAKAS PASA TORNYÁNAK MEGÚJÍTÁSÁT

A Csikós udvar megújításának részeként elindult a Karakas pasa tornyának felújítása is, amelyben mosdókat és pelenkázót alakítunk ki. A munkálatok ideje alatt a Palota utat és a Lovarda utcát összekötő lépcsőt le kell zárunk. Ebben az időszakban a Tabán felől a Palota úton juthatnak el a látogatók a Budavári Palotanegyed területére.

MEGÚJÍTJUK A VÁRFALAKAT

A várfalak fejlesztésének célja, hogy megszűnjenek a balesetveszélyes szakaszok, és a látogatók eddig be nem járható területekre is eljuthassanak. A falak átfogó rekonstrukciója hosszú évtizedek óta várat magára. A felújítás

első ütemében megkezdtek a munkálatokat a déli kertek területén, a Habsburg-kapunál, illetve az Ellyps sétány déli részén, a Lánchíd utca környezetében. Jelenleg a Szarvas tér felől nem lehet feljutni a Várba a palotakerteken keresztül. Kérjük, a Tabán felől használják a Palota utat, a Duna felőli oldalon pedig a Várkert Bazáron keresztül közlekedjenek.

MEGKEZDJÜK A JÓZSEF FŐHERCEGI PALOTA ÉS A VÖRÖSKERESZT EGYLET EGYKORI SZÉKHÁZÁNAK REKONSTRUKCIÓJÁT

Megkezdjük a József főhercegi palota, valamint a hozzá tartozó palotakert és a neoreneszánsz istálló rekonstrukcióját. A kert különböző programoknak és közösségi rendezvényeknek is helyet ad majd. A munkálatok megkezdésével azonban le kell zárunk a Szent György utca egyik oldalát. Elindul a Vöröskereszt Egylet egykori székházának újjáépítése is a Dísz téren. A rekonstrukciós munkálatok miatt forgalmirend-változások várhatók.

MEGSZÉPÜL GÖRGEI ARTÚR LOVAS SZOBRA A BUDAI VÁRBAN

Fontos emlékmű a budai Várban az 1848–49-es forradalom és szabadságharc legendás hadvezérének lovas szobra. Az impozáns alkotás mára méltatlan állapotba került. Szennyeződések, sérülések láthatók rajta, amelyek joggal zavarják az itt élőket és az ide látogatókat. Ezért döntöttünk úgy, hogy a várfalak felújításának keretében ezt a szobrot is restauráljuk.

Jó ütemben halad a budai Vár falainak és a Tóth Árpád sétány végén található Fehérvári

rondellának a megújítása. 1998 óta áll itt a híres szobor is.

Marton László alkotása ifj. Vastagh György második világháborúban ledöntött Görgei-szobra alapján született. Az eredeti mű még a Hadtörténelmi Múzeum mellett, az Esztergomi rondellán állt. A szobor talapzatán a híres hadvezér neve eredeti alakban, Görgeyként szerepel, de miután az 1848-as forradalom iránti rokonszenve miatt akkori-

geofizikai vizsgálatok előzték meg. A visszabontás régészeti megfigyelés mellett zajlik majd, melynek során feltárjuk az erődítményt, így annak műemléki és régészeti korú szövetei nem fognak sérülni. Az építési munkák során a jelenlegi bástya kőanyagát használjuk fel.

A Nemzeti Hauszmann Program fő céljai között az is szerepel, hogy a budai Várban élők és az ide látogatók a várfalak mentén körbejárhas-

ban elhagyta családnevéből a nemesi származására utaló „y” betűt, az utókor egyre gyakrabban Görgeiként hivatkozik rá.

Az alkotást most daruval szálítottuk el a budai Várból, hogy megkezdődhessen a restaurálása. A mára már leromlott állapotú szobor megszüntetésére azért nyílik lehetőség, mert a Nemzeti Hauszmann Program keretében felújítjuk a Fehérvári rondellát. A szakértői vizsgálatok szerint napjainkra a védmű szerkezete menthetetlenné vált, a falai nem javíthatók, így a felújításhoz a rondella 1950-es években épült falait először teljes egészében el kell bontani, majd újjá kell építeni. A rekonstrukciót gondos előkészítő munka, régészeti próbafeltárások és

sák a teljes Budavári Palotanegyed. A Fehérvári rondella és a József főhercegi palota rekonstrukcióját követően a látogatók a nyugati várfal eddig elzárta szakaszán sétálhatnak végig, egészen a Csikós udvarig. A teljeskörűen restaurált Görgei-szobrot a Fehérvári rondella elkészülte után visszaállítjuk eredeti helyére.

A munkálatok során kiemelten odafigyelünk arra, hogy a lehető legkisebb mértékben zavarjuk a Várban élők nyugalma. A Tóth Árpád sétányhoz kapcsolódó átjárót és a rondellát a felújítás ideje alatt nem lehet majd megközelíteni, a rondella környezetében és a Palota úton táblákon jelezzük a gyalogosok számára az ideiglenesen lezárt útvonalakat.

CSENDES ZUG A VÁR ALJÁBAN

Bár hazánk partjait csak rövid ideig mosta a Földközi-tenger, valahogy mégis közel áll hozzánk a mediterrán hangulat, legyen szó kertről, építészetről vagy gasztronómiáról. Talán az utóbbi szenvedélynek a legkönnyebb hódolni, hiszen csak egy jó mediterrán étterem kell hozzá – csak hogy ilyen nem egyszerű találni.

Takács László, a Riso étterem tulajdonosa is úgy gondolta tíz évvel ezelőtt, hogy nincs könnyű dolga annak, aki igazi családias, jó hangulatú, finom ételeket és borokat kínáló mediterrán helyre vágyik. Ezért hozta létre a budai Vár aljában, egy kényelmes teraszokkal tagolt kertben a Riso éttermet, ahová a kezdetektől elsősorban nem a turistákat, hanem a környékbelieket várják olaszos-mediterrán, kicsit magyaros étlapjukkal. „Ez egy csendes zug a Vár tövében, itt nem járnak-kelnek a bejárat előtt, nem tévednek csak úgy be az emberek, hozzánk csak az jön, aki kifejezetten ide készült” – meséli, mi a hely egyik „titka”. A másik persze az étlap. Eleinte a rizottókra alapoztak, amelyek ma is meghatározó elemei a menünek, és amelyeket mindig frissítenek az évszaknak megfelelően – kivéve az olyan

elmaradhatatlan kedvenceket, mint például a csilis-gyömbéres rákrizottó parmezánchipsszel, ezt egyszerűen nem lehet elhagyni a kínálatból. Az olasz konyha nem lenne teljes pizza nélkül, amihez természetesen olasz hozzávalókat használnak, ahogyan az is természetes, hogy a borjúpaprikáshoz magyar fűszerpaprikát. A szezonális alapanyagokhoz igazodva egy-két hetente változik a séf ajánlata. Az újdonságokat László és Bertalan Csaba főszakács közösen találják ki – a lényeg, hogy finom ételek kerüljenek az étlapra.

A koncepció az első perctől kezdve jól működik, a csendes, barátságos étterem hamar családok, baráti közösségek törzshelye lett, szinte már egy klub, ahol mindenki ismer mindenkit, és ahol mindenki megtalálja a kedvére való fogást. ✿

SERPENYŐS KACSA- COMB KÁPOSZTÁS GNOCCHIVAL

Hozzávalók:

A kacsához:

- ✿ 4 db megtisztított kacsacomb
- ✿ 3-4 evőkanál kacsaszír
- ✿ só, bors
- ✿ kakukkfű, rozsmaring
- ✿ szezonális zöldségek, pl. borsó, répa, brokkoli, újhagyma, újkrumpli

A káposztás gnocchihoz:

- ✿ 1 kisebb fej káposzta
- ✿ fél kg burgonyagombóc (gnocchi)
- ✿ 2 ek. kristálycukor
- ✿ őrölt kömény
- ✿ só, bors
- ✿ 2-3 ek. vaj

Elkészítés:

A kacsacombot befűszerezzük. Az apróra vágott zöldségeket a kacsaszírral egy sütőedénybe tesszük, és ráfektetjük a combokat. Sütőben, közepes hőfokon, lefedve majdnem készre sütjük, végül pár perc alatt, magas hőfokon, grill alatt befejezzük, ropogósra pirítjuk a bőrét.

A káposztát lereszeljük, besózzuk, és egy fél órát állni hagyjuk, majd jól kinyomkodjuk. A cukrot halványbarnára karamellizáljuk, rádobjuk a káposztát, fűszerezzük, és puhára pároljuk. A megolvastott vajra dobjuk a burgonyagombócokat, majd a káposztával összepirítjuk.

Tálaláskor kacsatepertő-morzstát szórunk a tetejére.

KERESZTREJTVÉNY

Olvasóinkat hónapról hónapra játékra csábítjuk, amelynek nem titkolt célja, hogy izgalmas, érdekes részleteket fedezzenek fel a budai Várnegyed csodás épületei között sétálva. A kérdés és egyben a rejtvény megfejtése tehát: melyik híres, várbéli építmény részlete látható a fotón?

A megfejtést, valamint a játékos nevét és címét július 30-ig várjuk e-mailben (budavarisetak@varkapitanysag.hu) vagy postai levélben (Várkapitányság Nonprofit Zrt., 1519 Budapest, Pf. 365). Kérjük, az e-mail tárgyában vagy a borítékon tüntessék fel: Magazin, rejtvény.

A helyes megoldást beküldők között páros belépőjegyet sorsolunk ki a Budai Várséták tematikus vezetéseire.

	✿	DUNÁNTÚLI VÁROS	KEGYED	ELLENÁLLÁS JELE	GERMÁN NÉP VOLT	PÁRATLAN ELME!	✿
	1						I
	PÁROSAN GYÓN!			GYORSPOSTA			
	TÖKMAG!		USA HÍRÜGYN.			ZORRO JELE	
	ANGOL KAR		AZ EBRO PARTJAI!			NITROGÉN VEGYJELE	
✿	TÓPARTI NÖVÉNY	ITTRIUM VEGYJELE	OLASZ ÍRÓ (PIETRO) GYÓRI SPORTKLUB				
ELVISZI A PÁLMÁT				CSODÁLKOZÓ HANG		KÖR ÁTMÉRŐJE	MÁGNESES INDUKCIÓ
				KERESZTNÉV, RÖV.		A GEJZÍR KÖZEPE!	PÁRATLAN NYÚL!
INDULATSZÓ		ÜZEMI RÉSZLEG			A GRUND ÓRE		
		ELEKTRON VEGYJELE			KÖZÉPKÉK!		
... GRATIAS!				FILMET SZEMLÉL		SUMÉR VÁROS	

A megfejtést beküldő személyek a megfejtés beküldésével elfogadják, hogy személyes adataik kezelése a <http://varkapitanysag.hu/adatkezesi-tajkoztato> internetes oldalon elérhető tájékoztatónak megfelelően történik.

AUGUSZTUS 20-ÁN

NYÍLIK

A BUDAVÁRI PALOTA ÚJJÁSZÜLETETT CSODÁJA!

Kövesse Ön is a **Szent István-terem**
a **Budavári Palotában** Facebook-oldalt,
hogy értesüljön a legfrissebb hírekről!

 /szentistvanterem

